

-FISKEVÅRD I SÖTVATTEN

FÖR
ABBORRE PÅ KUSTEN

Lars Ljunggren

Syfte

Ta fram ”guidelines” för hur man kan gynna kustbestånden av abborre genom restaurering av lek- och uppväxtområden i sötvatten

Vandrande abborre?

- Kustabborre leker både på kusten och i sötvatten
- Fördelning varierar mellan olika områden, sötvatten kan ha stor betydelse
- "homerange"?
- För gädda har vi ett beprövat koncept
- Men, "Gäddfabriker" ger inga abborrar...
- Fiskevård mot abborre, hur?

Strategi:

“3 approaches to get the know-how”

1. "local knowlede"-vattendragskaraktäristika -multivariat analys
2. Provtagning yngelproduktion
3. Fallstudier före & efter åtgärd

Karaktärer på abborrförande vattendrag

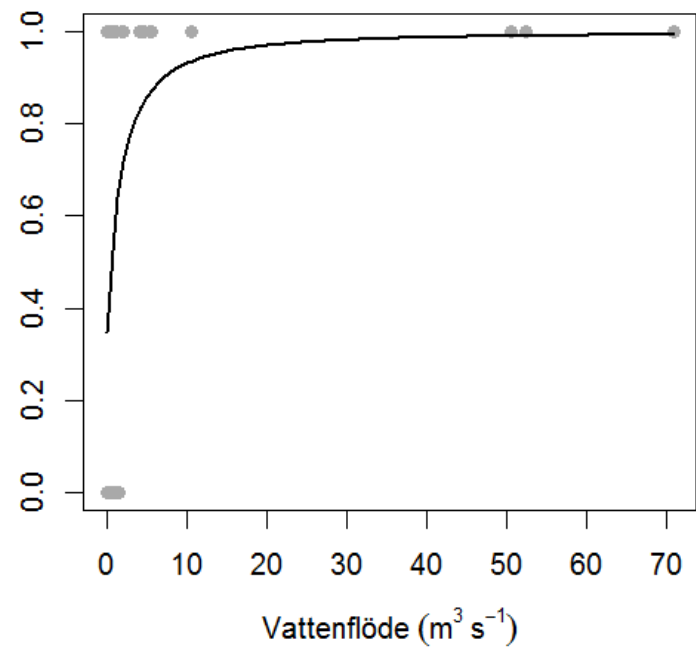
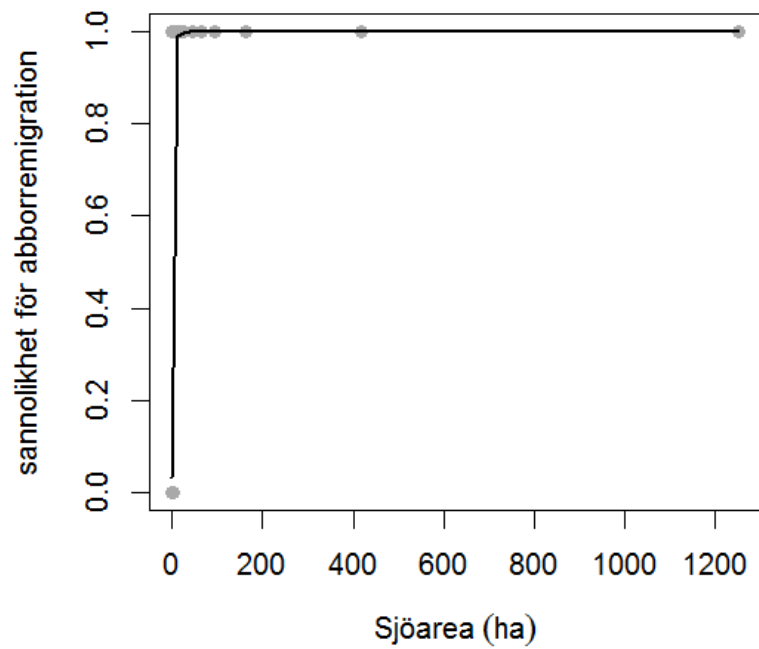
- ~90 vattendrag
- Vandrar abborre (local knowledge)
- Karaktärer på vattendrag
 - Storlek & flöde
 - Habitat (arealer)
 - Näringämnen (modellerad N & P)
 - uppväxtområde i anslutning till mynningen

Variable (eng)	Variable (SWE)	Source	Unit
ID nr	ID nr	SAA	number
Common Name	Allmänt namn	SAA	text
SWEREF 99_X	Mynningskoordinat (inventering)	SAA	Coordinates
SWEREF 99_Y	Mynningskoordinat (inventering)	SAA	Coordinates
Source (kontakt person)	Källa /kontaktperson	SAA	text
ID	Delavrinningsområdets AROID:	SMHI vattenweb	text
Name	Delavrinningsområdets namn:	SMHI vattenweb	text
SWEREF 99_X Outfall in sea	Utlöppspunkt	SMHI vattenweb	Coordinates
SWEREF 99_Y Outfall in sea	Utlöppspunkt	SMHI vattenweb	Coordinates
Area	Area	SMHI vattenweb	[km ²]
MHQ	MHQ	SMHI vattenweb	vattenöring [m ³ /s]
MQ	MQ	SMHI vattenweb	vattenöring [m ³ /s]
MLQ	MLQ	SMHI vattenweb	vattenöring [m ³ /s]
Total Nitrogen concentration	Kväve halt (modellerad)	SMHI vattenweb	[ug/l]
Total Phosphorus concentration	Fosforhalt (modellerad)	SMHI vattenweb	[ug/l]
Pelagic habitat	Pelagial (maj; djup>1 m ej veg)	SAA (GIS)	(ha)
Vegetated littoral habitat	Vegetationstäckt yta	SAA (GIS)	(ha)
Lotic habitat	Störmande vatten	SAA (GIS)	(ha)
Distance to (major) Pelagic habitat	Avstånd till (betydande) Pelagial (> 1m ej veg)	SAA (GIS)	(km)
Distance to (major) Vegetated littoral habitat	Avstånd till (betydande) Vegetationstäckt yta	SAA (GIS)	(km)
Distance to (major) Lotic habitat	Avstånd till (betydande) Störmande vatten	SAA (GIS)	(km)
TOT Pelagic habitat (10 km from outfall)	Pelagial (> 1m ej veg)	SAA (GIS)	(ha) [km ²] CONVERTED
Suitable Recruitment area coast (3M DEPTH)	Bra Rekryteringsområde mytning	SAA (GIS)	(ha within 1 km radius from outfall) [km ²] CONVERTED
Suitable Recruitment area coast (6M DEPTH)	Bra Rekryteringsområde mytning	SAA (GIS)	(ha within 1 km radius from outfall) [km ²] CONVERTED
Suitable Recruitment area coast (TOTAL) 1KM to outfall???	Bra Rekryteringsområde mytning	SAA (GIS)	(ha within 1 km radius from outfall) [km ²] CONVERTED
Proportion of Total Coastal Area as Suitable Recruitment area	Bra Rekryteringsområde mytning	SAA (GIS)	

Resultat

Modell	Förklaringsvariabler	AIC	Förklaringsgrad	Intercept	Estimat (SE)	Signifikansvärde för estimat (p)
Enskild	Sjöarea (log(ha+1))	60.7	54%	-1.996 (0.43)	2.908 (0.62)	0.000
Enskild	Vattenflöde (log(MHQ+1))	107.0	16%	-0.755 (0.28)	2.213 (0.78)	0.005
Enskild	Fosforhalt (ug/l)	123.3	3%	0.827 (0.52)	-0.034 (0.02)	0.063
Enskild	Uppväxthabitat (proportion)	127.2	0.04%	-0.145 (0.40)	0.157 (0.68)	0.818
Slutlig	Sjöarea + Vattenflöde	57.2	58%	-2.427 (0.52)	3.08 (0.70) 1.36 (0.79)	0.000 0.083

- Resultaten visade tydligt att sjöarea var den viktigaste förklaringsvariabeln för förekomst av migrerande abborre.
- Sjöarea var dock korrelerad med arean öppet vatten och vegetationsklädd yta varför dessa effekter inte går att särskilja.
- Även vattenflödet, som var korrelerat med tillrinningsområdets storlek, var betydelsefullt för migration av abborre.

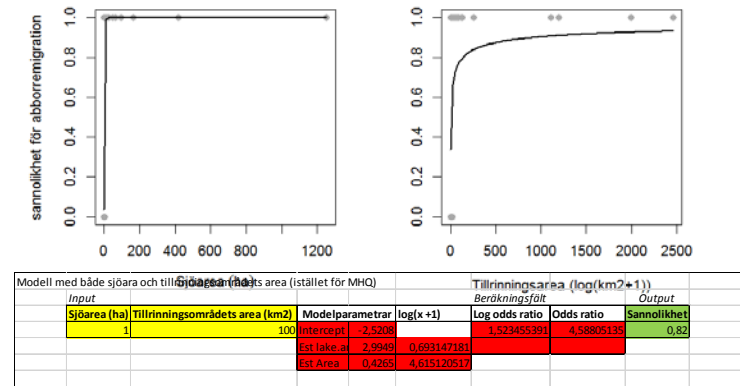
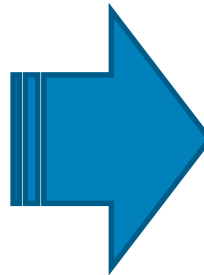
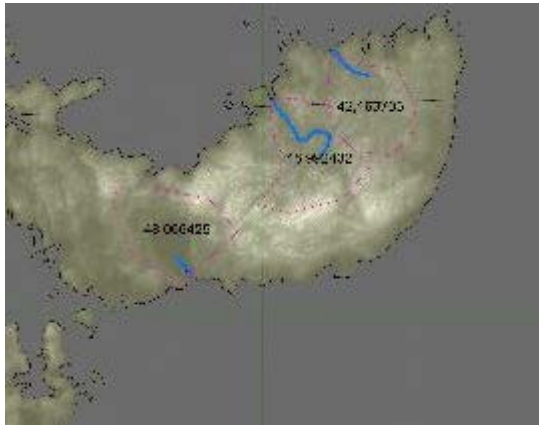
Modell med både sjöarea och tillrinningsområdets area (istället för MHQ)

Input		Beräkningsfält				Output	
Sjöarea (ha)	Tillrinningsområdets area (km ²)	Model parametrar		log(x +1)	Log odds ratio	Odds ratio	Sannolikhet
2	20	Intercept	-2,52		2,067923	7,90838	0,89
		Est lake.area	2,99	1,098612			
		Est Area	0,43	3,044522			

Modell med både sjöarea och tillrinningsområdets area (istället för MHQ)

Input		Beräkningsfält				Output	
Sjöarea (ha)	Tillrinningsområdets area (km ²)	Model parametrar		log(x +1)	Log odds ratio	Odds ratio	Sannolikhet
0	20	Intercept	-2,52		-1,22231	0,29455	0,23
		Est lake.area	2,99	0			
		Est Area	0,43	3,044522			

Planeringsverktyg

Sannolikhet att åtgärd lyckas

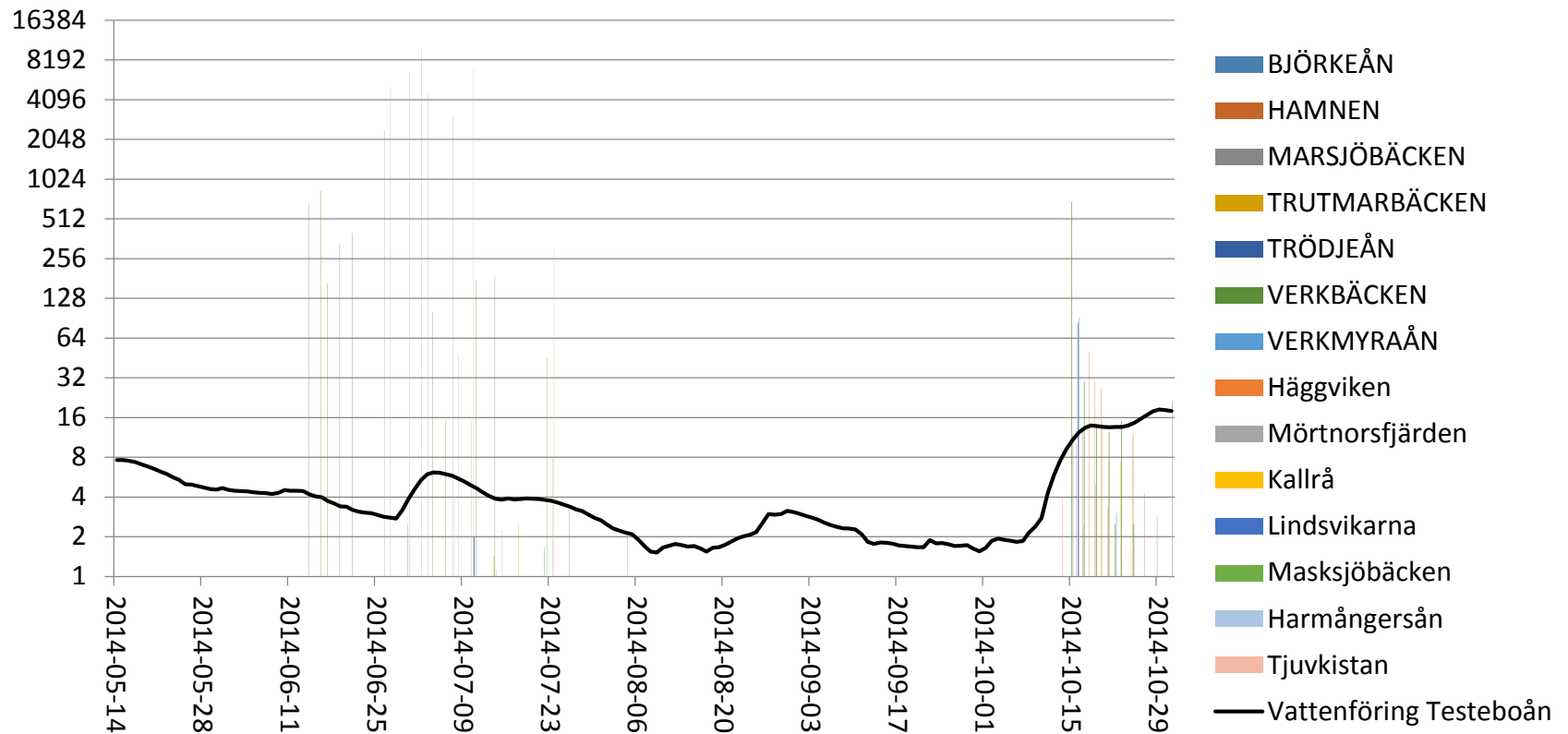
Varför producerar inte gäddfabriker abborre?

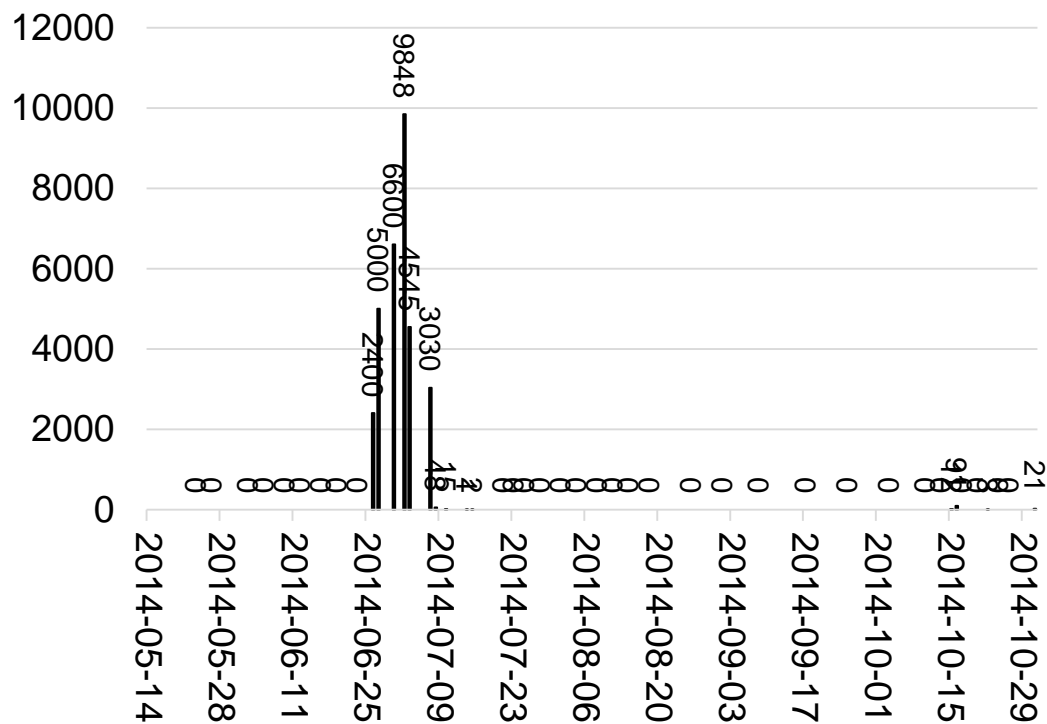
Yngelfällor –några exempel

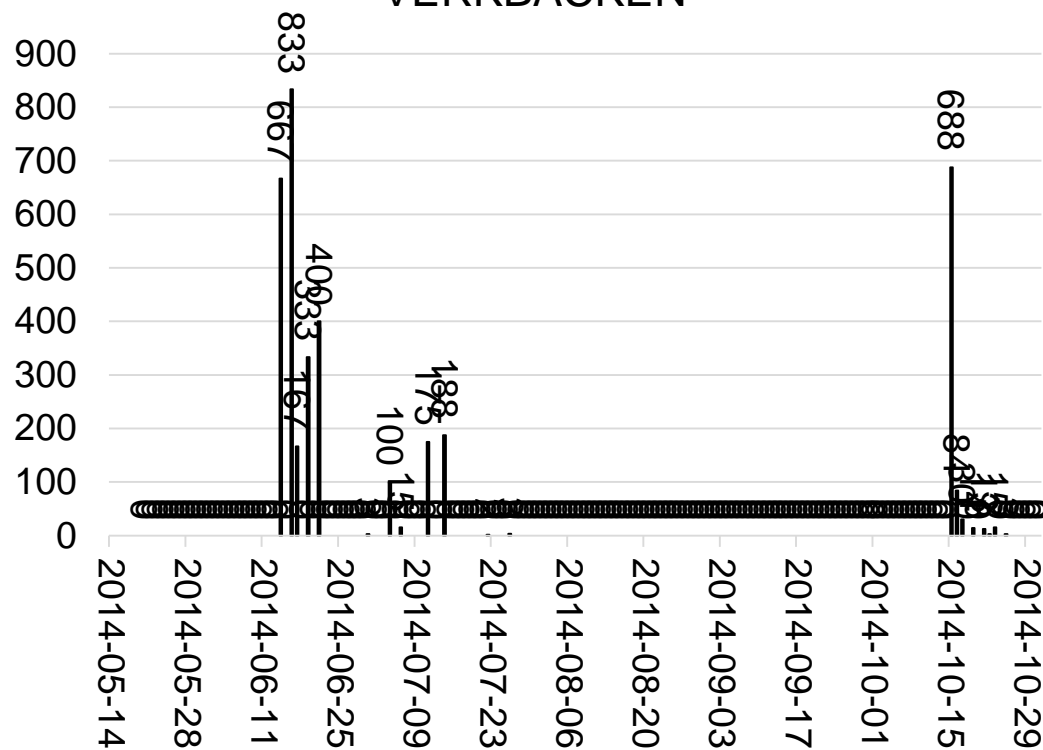
Utvandring abborryngel

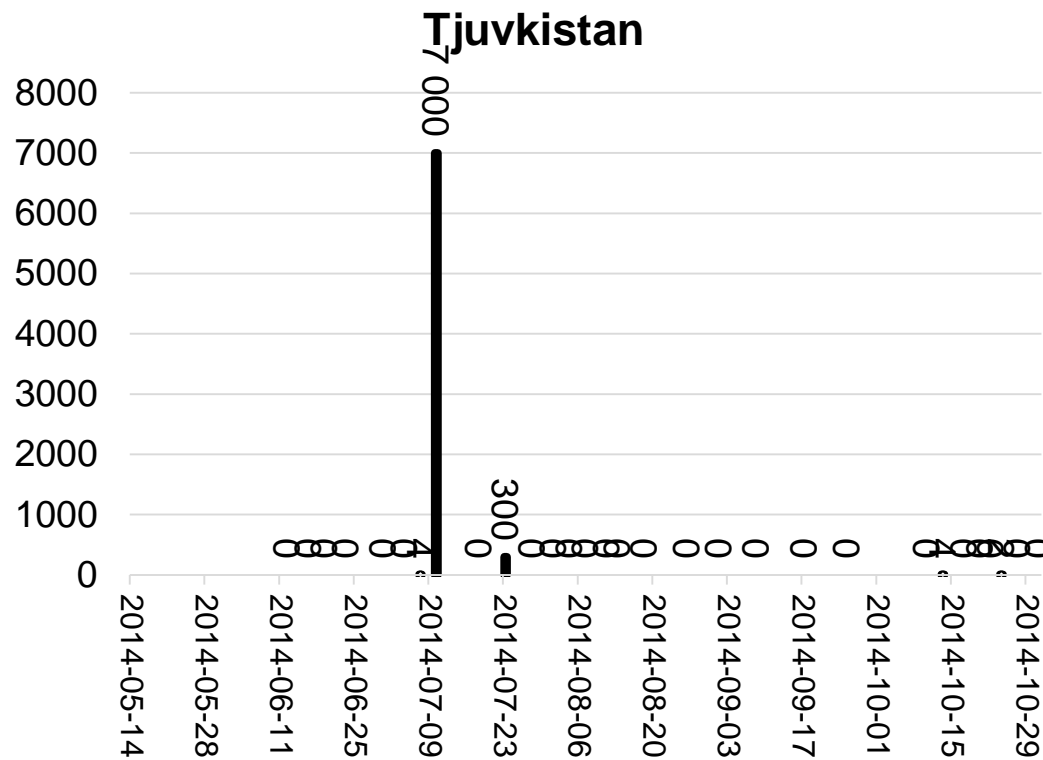

Mörtnorsfjärden

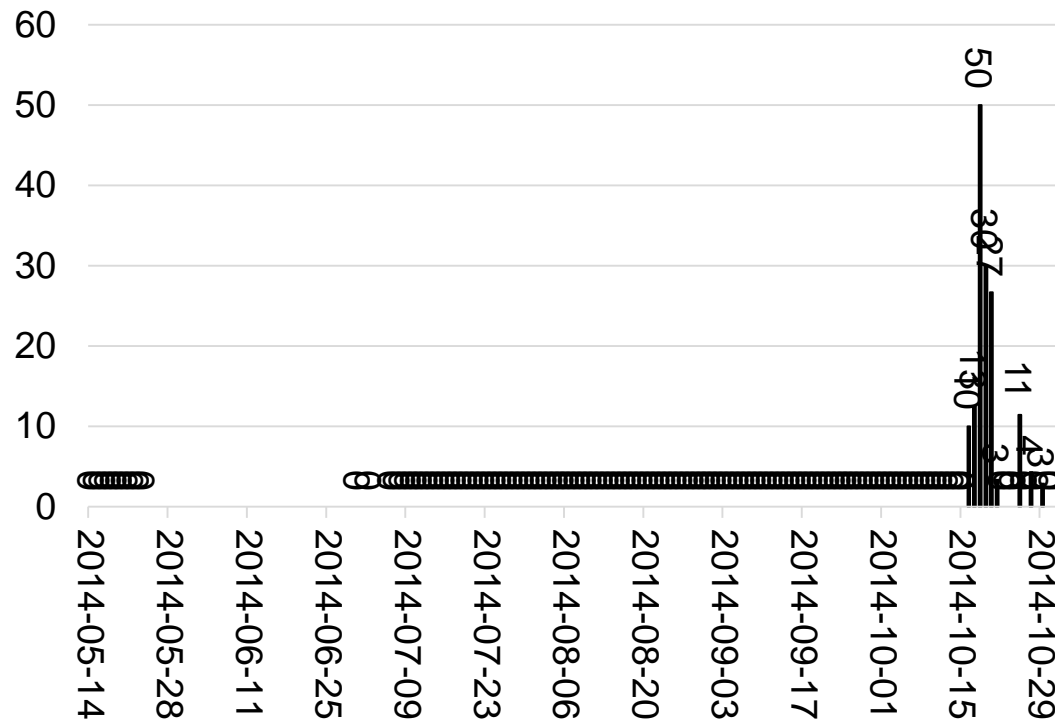

VERKBÄCKEN

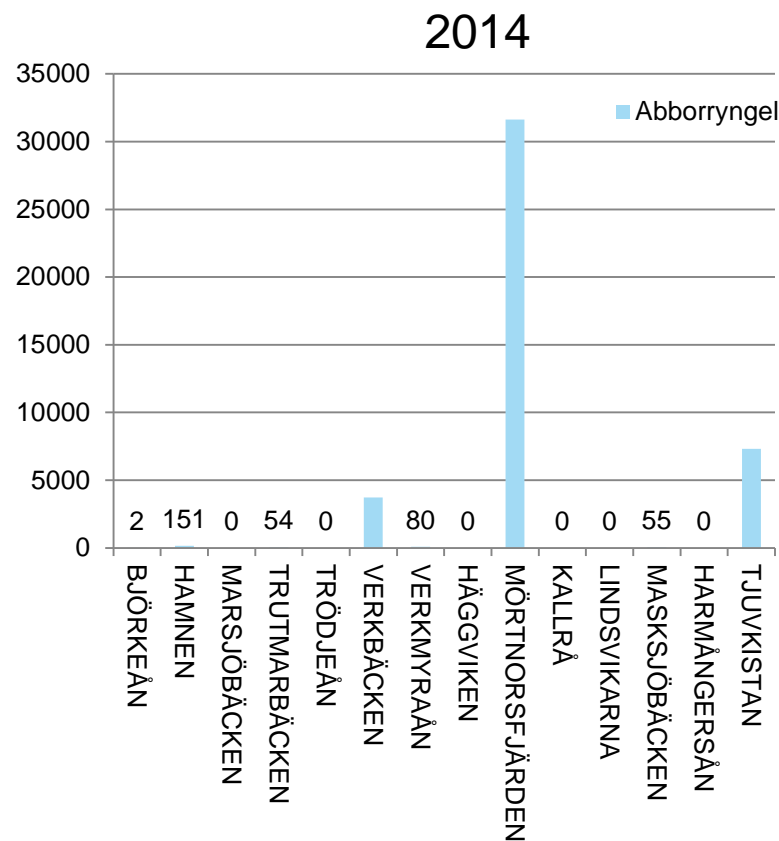

HAMNEN

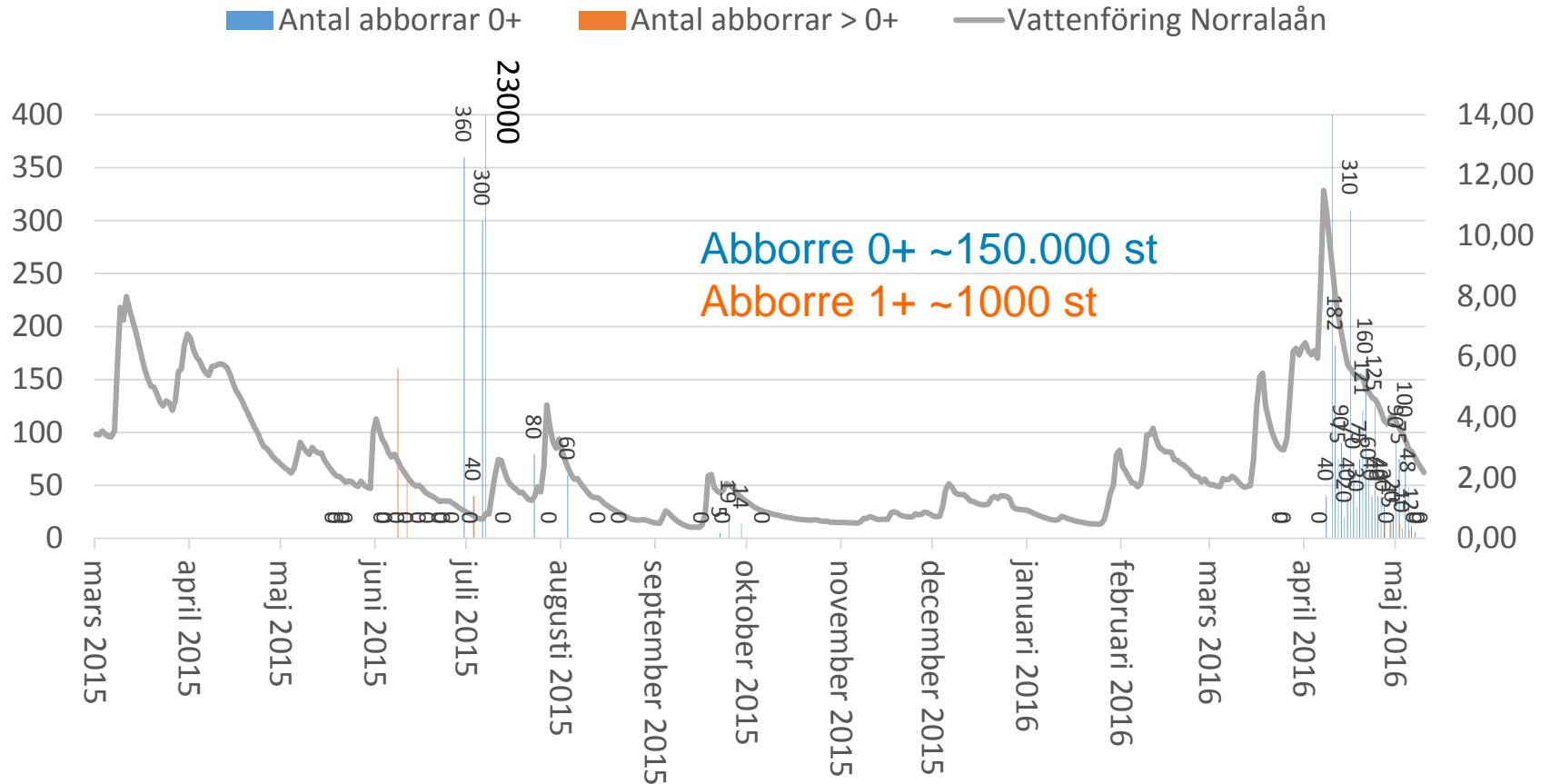
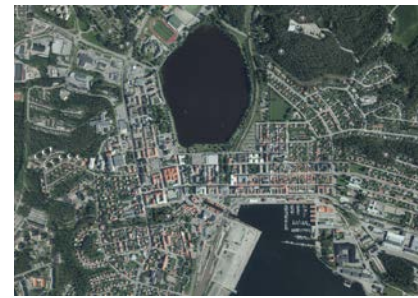

yngelproduktion -multivariat analys

- Intressanta data, men ”för få vattendrag för att nyttjas kvantitativt”
- Det krävs extremt omfattande provtagning för att få ett grepp om yngelproduktion...
- Aktiv synkroniserad utvandring?
- Vandringsmönster varierar mellan vattendrag tidig sommar & höstflod
- Nykläckta som driftar ut?
- 1+ som går nästa vårflod??

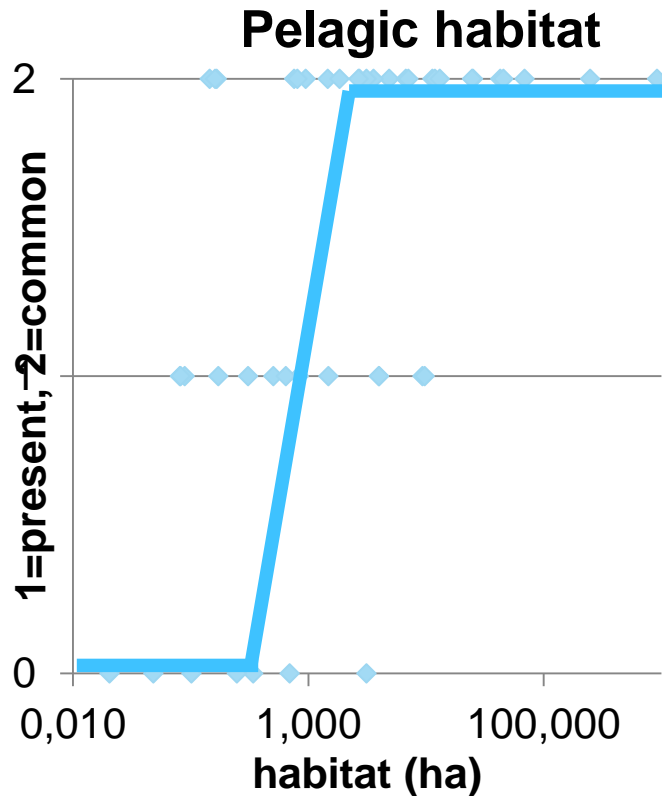

Lillfjärden Hudiksvall

Nyckelfaktorer:

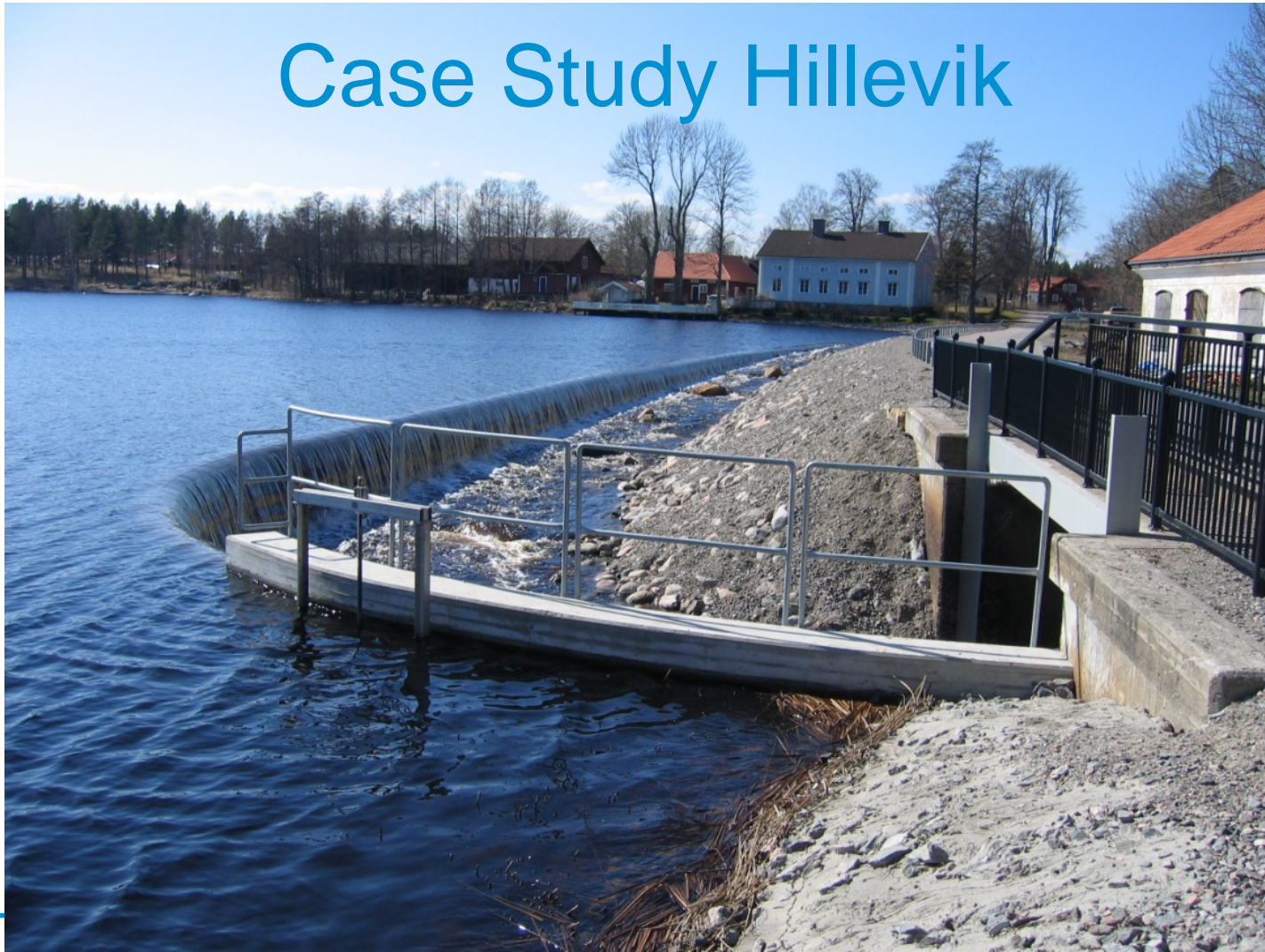
Sjöarea (öppet vatten) & Flöde (vandringssväg)

Slutsats:

Åtgärda vandringshinder & restaurera sjömiljöer

Case Study Hillevik

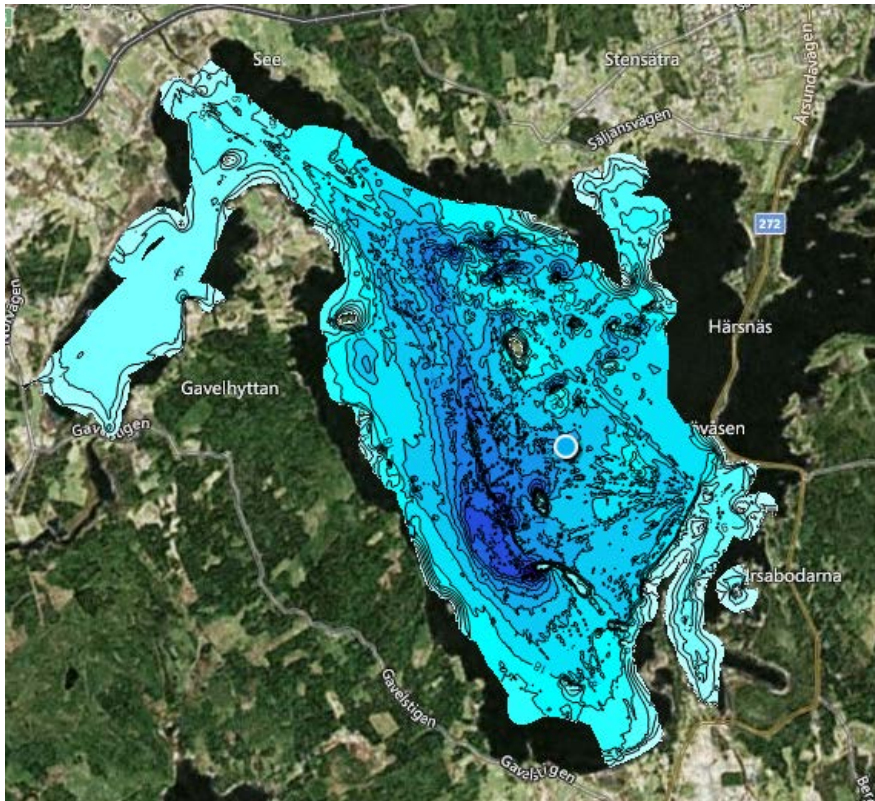

Hillevik Björkeån

Risvasar storsjön

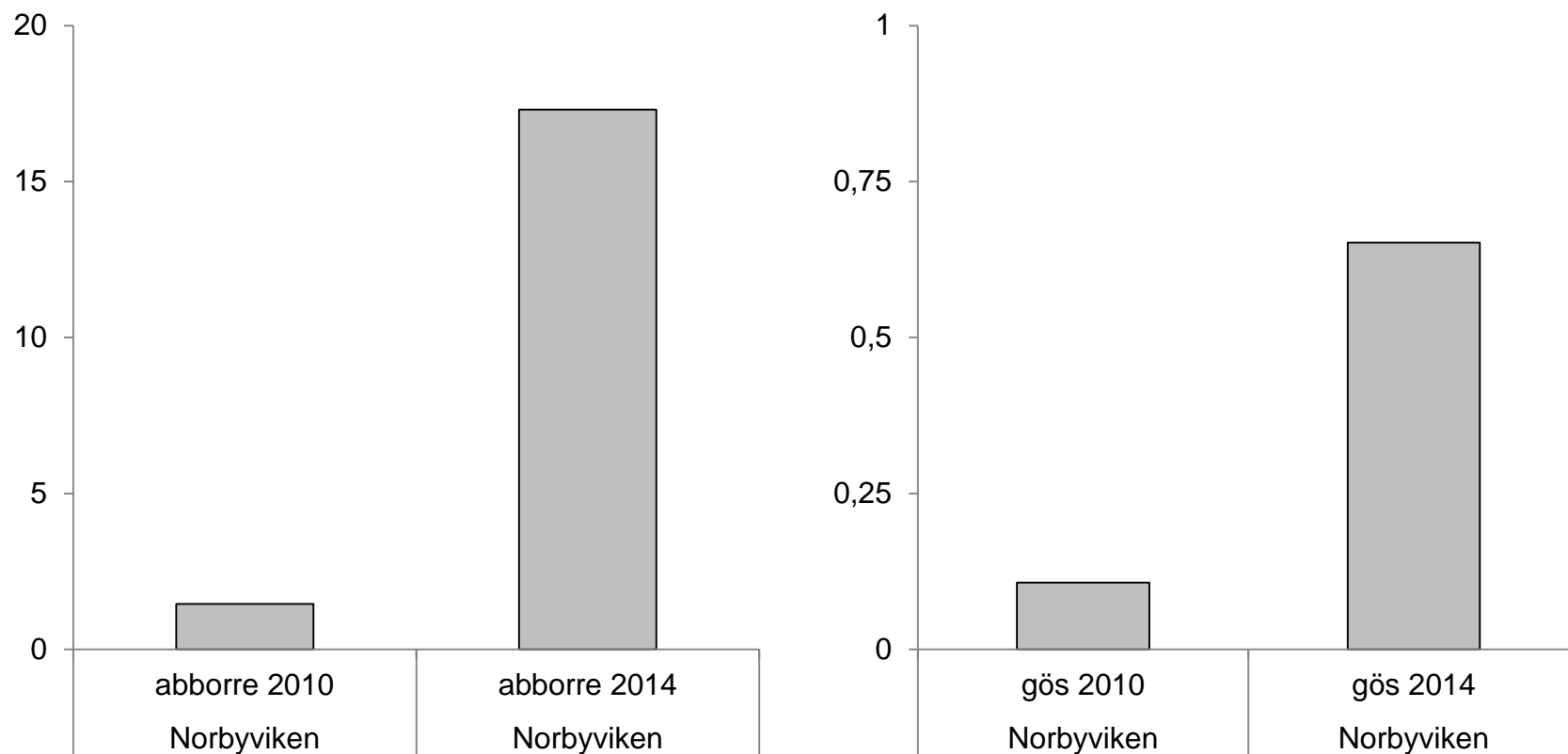

Lowrance –insigth genesis

Utvärdering

-effekt på bassängnivå årsyngel

Tack!

BalticSea2020

- Aqua Biota Water Research AB
- Bergvik Skog AB
- Europeiska Fiskerifonden
- Hille FVOF
- Hudiksvalls kommun
- Lindings Våtmarksrestaurering AB
- Länsstyrelsen Gävleborg
- Länsstyrelsen Uppsala
- Storsjöns FVO
- www.VisAdvies.nl

Lars Ljunggren, Bernt Moberg, Joel Norlin Johan Andreasson, m.fl.